

OZDOBNOSĆ (9) *sb f*

Wszystkie o prawdopodobnie jasne (tak w ozdobny oraz -ość).

sg *N* ozdobność (2). ◇ *G* ozdobności (2). ◇ *D* ozdobności (2). ◇ *L* ozdobności (1). ◇ *pl N* ozdobności (1). ◇ *A* ozdobności (1). ◇ [*L* ozdobnościach.]

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. Piękno zewnętrzne, fizyczne człowieka, uroda (3) : Formositas – Cudność, piękność, ozdoonocz
[!] *Calep* 430a.

a. O kunszcie językowym: barwność i kwiecistość stylu (2) :

[Zwrot: »[co] dla ozdobności czynić«: Połpolita to v Pifarzow Grecłkich/ Láciiłkich/ ále zwłafzczá v Ebreyłkich/ iż kiedy czego chcą przeć [= *negować*]/ tedy ono dla ozdobności przez pytanie czynią. *BudArt* M8.]

Wyrażenie: »ozdobność słow« [*szyk 1:1*] (2): Nie chwał wielomownych z ich wielomowności/ Ani też pochlebcom z ich łłow ozdobności. *Phil H; WujNT przedm* 20; [Iłz Sarmatowie narodu Rułkiego/ ktorzy [...] won czás ozdobiemyfzą wymowę mieli/ naprzod pro Barbariłmo zá grubą mowę Solleciłmos, to ielt ozdobność słow wynaleźli. *StrykKron* 106].

Szereg: »gładkość abo ozdobność« (1): łłowom od łłowá przełożył/ [...] á więcej włafności łłow Graeckich/ y Láciiłkich/ á niżli gładkości ábo ozdobności łłow Polłkich folgując. *WujNT przedm* 20.

2. Splendor, blask, wspaniałość (3) :

W połączeniu szeregowym (1): Gdzie się ná taką drugą oyczynę zdobędziecie/ w ktoreybyście taką łławę/ takie dołtátki/ pieniądze/ łkárby/ y ozdobności/ y rołkołzy mieć mogli? *SkarKaz* 674a.

a. Piękno żywiołu: o wodzie (1) : iáko [*woda*] ciekaça/ ozdobność wydaie/ Tak się [*miły do miłej*] z mieyfćá rułzywłzy/ iuż w drogę vdaie. *PaxLiz* C2.

b. Piękno rzeczy (1) :

[ozdobność czego: Rzekłem że ozdobności domow w mieściech Tureckich możelz nie pátrząc/ áni vlic. *BusLic* 16.]

a. Wspaniałość Królestwa Bożego (1) :

Szereg: »pałac i ozdobność« (1): gnoiem zowie? Brácia/ tę łkázitelność ciála tego/ [...] á widziacie iáko tá perlá zgnoiu wzięta/ do Krolewłkiego pałacu y ozdobności poniešioná ielt *SkarŻyw* 589.

3. To, co dodatkowo zdobi, upiększa; element stroju (2) :

Szereg: »koszty i ozdobności« (1): (*marg*) Vbior kápłaná nawyłzfzzego. Dwádzieściá kámieni rożnych w napierśniku Aaronowym. (–) Y ine niewypowiedziáne kołzty y ozdobności/ z ktoremi do ołtarzá chodził *SkarŻyw* 491.

Wyrażenie przyimkowe: »ku ozdobności« (1): Iego [*Aarona*] y vrząd Kápłániłki/ onym tak dziwnym y drogim vbiozem vczyć rołkazał/ y kámieñmi drogimi/ y robotą miłterną/ ku ozdobności ołoby y vrzędu iego. *SkarŻyw* 491.

4. Chwała, dostojność (1) : Czárt fwe pánowanie Zbudował był/ á iście przyśiągłby był zá nie. Ze tak wiecznie łtać miáło w łwoiey ozdobności *GrzegŚm Av*.

[ozdobność czego: Lud twoy ochotny (włafnie ochot) wdzieñ woyłká twego w ozdobnościach (niektore księgi máią ná gorach) świętości *BudArt* D2v.]

Synonimy: 1. chędogość, cudność, piękność; a., b. piękność; 4. chwała, dostojność.

IM